

MAGARÁG

VII. No 68
1938. Május 10

1 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4

Vaida Sándor a kisebbségi ügyek intézője

București, március 8. A reggeli lapok értesülései szerint, a tegnap esti minisztertanácsban elhatározták, hogy Vaida Sándor államminisztert bízzák meg az összes kisebbségi ügyek intézésével.

Ugyanakkor Mironescu államminiszter kapott megbízást a kormány gazdasági programjának végrehajtására.

A sajtó, a közigazgatás és a közegészségügy kérdésében hozott fontos határozatokat a minisztertanács

București, márc. 8. Tegnap ötélsége II. Károly király elnökletével minisztertanács volt, amelyen résztvettek a kormány összes tagjai. A minisztertanács több fontos határozatot hozott, így első sorban elhatározták, hogy a falusi utak hidjainak felépítésére az állami erdőkből nagyobb mennyiségű fát bocsátanak a parasztság rendelkezésére.

Elhatározta a minisztertanács, hogy azonnal hozzákezdjenek a kormány megőrzési programjának megvalósításához. Ebből a célból vezetőmaggal, gazdasági eszközökkel és hosszú lejáratú készpénz kölcsönrel támogatják a földműves lakosságot.

A parasztság gyapjufonal szükségletének fedezésére, olcsó áron osztanak ki gyapjufonalat a községek lakói között.

Elhatározta a minisztertanács, hogy azonnal hozzákezdjenek a kormány megőrzési programjának megvalósításához. Ebből a célból vezetőmaggal, gazdasági eszközökkel és hosszú lejáratú készpénz kölcsönrel támogatják a földműves lakosságot.

A parasztság gyapjufonal szükségletének fedezésére, olcsó áron osztanak ki gyapjufonalat a községek lakói között.

A főmegekhez szóló szervek ellenőrzése

Elhatározta továbbá a minisztertanács, hogy a sajtót, rádiót és a mozi a nemzet szolgálatába állítják, ennek a három fontos intézménynek legfőbb szervét egyesítik és az a miniszterelnökség mellett fog működni.

A minisztertanács úgy döntött, hogy tekintettel arra, hogy miután az újságok kereskedelmi vállalatok, a lapok adminisztrációját a legszigorúbban ellenőrizni fogják. A kiadóhivatalok kötelesek pontos üzleti könyveket vezetni, amelyekben fel kell tüntetni minden egyes kiadási tételt és azt is, hogy a kiadás céljaira a bevételek honnan származnak.

Ha a lapkiadó vállalat nem lenne eleget ennek a könyvvezetési kötelezettségnek és így nem bizonyítaná kétségtelenül, hogy alapjai honnan származnak, ezzel okot adna arra a következtetésre, hogy a lap alapjai nincsenek összhangban az új alkotmány rendelkezéseivel és ebben az esetben a lapvállalatot minden további nélkül feloszlatják.

A „Timpul” értesülése szerint a minisztertanács elhatározta még, hogy fokozott küzdelmet indítanak a társadalmi betegségek ellen. A higiénia fejlesztése érdekében messzemenő intézkedéseket rendelnek el.

Elhatározta a minisztertanács, hogy azonnal hozzákezdjenek a kormány megőrzési programjának megvalósításához. Ebből a célból vezetőmaggal, gazdasági eszközökkel és hosszú lejáratú készpénz kölcsönrel támogatják a földműves lakosságot.

A parasztság gyapjufonal szükségletének fedezésére, olcsó áron osztanak ki gyapjufonalat a községek lakói között.

Trockij nyilatkozata a moszkvai perről

Mexiko-City, március 8. A moszkvai perről kapcsolatban Trockij nyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy a moszkvai per nem egyéb inszenzálnál Trockij a leghatározottabban cáfolta, hogy Angliától pénzt

kapott volna. Igaz, hogy Sztambulban találkozott Rosengolddal, aki a szovjet-kormány részéről 2000 dollárt adott át neki, azóta azonban senki mással nem találkozott.

Kedvező a mezőgazdasági jelentés

Bucureștiből jelentik: — A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelek szerint a mezők még mindig hóval vannak borítva, a sikszagon lassan indul meg az olvadás. Moldova északi részében, Kelet-Ardealban és Basarabia északi részében a vetések helyzete rendkívül kedvező. Bár az elmúlt hetekben erős fagyok voltak az őszi vetésnek ez vajmi keveset ártott s így a helyzet bizakodásra ad okot. Igen jelentős tény, hogy 1937-ben az őszi bevetett területek

nagysága az utóbbi évek során rekordnak számít, amit első sorban természetesen a hosszú és enyhe ősz segíthet elő.

APRILIS 27-ÉN ESKÜSZIK ZOG

Tyraná, március 8. Zog albán király április 27-én tartja esküvőjét gróf Apponyi Geraldinével. A polgári szertartást a miniszterelnök végzi. Az esküvő után a fiatal pár a durazzói nyári kastélyba vonul vissza.

FŐBB TARTALOM:

Öreg gazda szerelemi tragédiája Budapesten

Letartóztatják Robu volt titkárait

Rablótámadás egy vasúti őrház ellen

TÁVIRATOK

AZ ELSŐ OLASZ-ANGOL MEGBESZÉLÉSEK

Róma, március 8. A római angol nagykövet és Ciano gróf olasz külügyminiszter kedden este tartották első megbeszélésüket. Ez alkalommal a későbbi tanácskozások napirendjét állapították meg. Római politikai körökben úgy tudják, hogy a tulajdonképpeni olasz-angol megbeszélésekre csupán Beck lengyel külügyminiszter elutazása után kerül sor. A tárgyalások érdemi része tekintetében az olasz politikai körök továbbra is nagy tartózkodást tanúsítanak.

BECK MEGBESZÉLÉSEI RÓMÁBAN

Róma, március 8. Beck lengyel külügyminiszter hét főn délelőtt másfél órán át tárgyalt Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. Ezután Beck Mussolini olasz miniszterelnököt kereste fel, akivel Ciano jelenlétében egy órán át tanácskozott. A lengyel-olasz megbeszélések nem vonatkoznak a két ország egymáshoz való viszonyára, hanem azt vitatták meg, hogy a két ország az európai politikában milyen helyet foglal el.

VASUTI KARAMBOL SPANYOLORSZÁGBAN

Páris, március 8. Barcelona közelében súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Két tehervonat Lenida és Tarragone állomások között egymásnak rohant. A szerencsétlenség alkalmával 19 ember életét veszítette, 170 súlyosan megsebesült. A vasúti szerencsétlenség ügyében széleskörű vizsgálatot vezettek be.

Az új nagyszabású ajándék-akciónk 34. szelvénye

Életfogytiglani fegyházra ítélte a hadbíróóság a bucurestii tőzsdés gyilkosait

Bucurestiből jelentik: Goldschläger Ionas gyilkosainak bűnpörében megkezdtek a vádlottak kihallgatását.

Culda Romulus elmondta, hogyan ismerte meg áldozatát. Néhány évvel ezelőtt őt — Culdát — Odorheiu teketé valutázás miatt letartóztatták. Ekkor ismerkedett meg Goldschlägerrel. Később találkozott vele és 1000 pengőt akart felváltani. Goldschläger csak 800 pengőt adott át azzal, hogy a többit másnap megadja. A következő napon azonban Goldschläger nem fizetett. Vita támadt, amelynek hevében — az időközben oda érkezett Tökés segítségével — megfojtotta a fekete valutást.

Tökés vallomása során azt állítja, hogy ő csak véletlenül jött a gyilkosság színhelyére. Culda fojtotta meg egy szíjjal Goldschlägert, ő csak segített neki.

A továbbiak során Culda elmondta, hogyan kutatta végig áldozata ruháit, hogy megtalálja a pénzt.

A tanú kihallgatások során a védők azt igyekeztek bizonyítani, hogy Goldschläger egy Engel nevű lengyel bankárral állott összeköttetésben és Jugoszláviára, Lengyelországra és Franciaországra kiterjedő közös valutaüzletük volt. A védelem szerint ennek az Engelnek felbujtására követte el a gyilkosságot.

A tanú kihallgatások után Radu Jonescu kapitány hadbíró-ügyész mondotta el vádbeszédét és életfogytiglani kényszermunka kiszabását kérte a két vádlottra.

A hadbíróóság kedd délben hirdetett ítéletet.

Culda Romulust és Tökés Bélát életfogytiglani kényszermunkára ítélték, Costea soffort pedig felmentették.

Culda és Tökés nem voltak jelen az ítélet kihirdetésénél,

hanem az ügyész hirdette ki előttük.

Costea soffort nyomban szabadlábra helyezték.

Feljelentette lopásért saját feleségét

Érdekes ügyben tűzte ki a főtárgyalást tegnap a törvényszék. Egy beiuși tisztviselő, László Sándor feljelentette feleségét, Bálint Erzsébetet, hogy az elköltözött a közös

lakásból és elvitt onnan különböző ingóságokat. Az ügyész lopás miatt emelt vádat az asszony ellen és a napokban tartja a főtárgyalást.

Kommunista szervezkedést lepleztek le a fővárosban

A belügyminisztérium hivatalos jelentése.

A második hadtest főügyésze, Viciu ezredes a fővárosi rendőrség politikai osztályának vezetőivel, Vintila Ionescuval és G. Parizianu kvestor közreműködésével nagy szabású kommunista szervezkedést leplezett le. A tr. Cireș 20. szám alatti megtartott házkutatás során nagyon sok brosurát találtak, amelyek a kommunista pár utasításait tartal-

mazták. A brosuráknak különféle ártatlan címük volt, mint például:

„Igen vagy nem?” Irta Tatarescu György.

„A jó pecsenye”. Irta Flueș és Mirescu.

„Miért nem tartóztattak le?” Irta G. Grigorovici.

A brosurák belsejében a kommunista párt izgató tartalma felhívásai voltak beékelve.

A letartóztatott kilenc egyén a következő:

Vadzenker József szobafestő, aki in contumaciam el volt ítélve, valamint ennek vadházastársa, Mendel Debora, továbbá Lichter Ari felső kereskedelmi akadémiái hallgató, Izabella Lazar gépirónő (6 hónapra már egyizben el volt ítélve), Mihalovici Bella gyógyszerésztan hallgató, Rosenfeld Ilona, Kellner Zoltán, Constantinescu David, (a Pauker Ana perben 6 hónapra volt elítélve) és Kovács István.

Nem optálási bizonyítványt -- csak adóbizonyítványért adnak

A belügyminisztériumnak március 4-én kelt rendelete értelmében, mindazok, akik az állampolgársági revízióhoz szükséges irataikat kiváltják, kötelesek felmutatni az adóbizonyítványt, vagy pedig a legutolsó fizetésről szóló chitanját (nyugtát).

Ez az intézkedés mind az állami, mind a megyei és a községi adófizetésekre vonatkozik.

A rendelet értelmében a prefekturán működő hivatal a mai naptól kezdve csak a

fenti intézkedések betartása mellett adja ki a nem optáláshoz szóló iratokat.

A városházán nem adtak ki olyan rendelkezést, hogy az iratok kiadását adóbizonylathoz fűznék.

A Hivatalos Lap tegnapi száma közli az állampolgársági revízió iratok benyújtásáról szóló dekrétumot, amit tegnap közöltünk. A törvényrendeletet Mircea Canciov igazságügyminiszternek a minisztérium

nácshez fűzött jelentése kíséri, amely megállapítja, hogy az „iratok beszerzésére engedélyezett határidőt meg kellett hosszabbítani, nehogy a revízióra kötelezettek azt mondassák, hogy azért nem tudják igazolni jogosultságukat, mert nem volt idejük az iratok beszerzésére”.

A végrehajtási utasítás megjelenését Bucurestiben mindennap várják.

Hadbíróóság elé állították a seleusi primárt és subprimárt. Seleus község jobb gazdájának egy közös legelőjük és erdejük van. Ezt a legelőt a községi előljáróság mindenáron birtokba akarta venni, hogy azok is használhassák, akiknek nincsen részük benne. A legelőbirtokosság tiltakozott ez ellen és évéget gyűlést hívtak össze. A gyűlés napjára ugyanoda Petrás nevű ki nevezett bíró és Stocker nevű albíró nagy botrányt rogtónőztek, ráborították az asztalt a legelőbirtokosság elnökére, Schmidt Alajos nevű tekintélyes gazdára és megakadályozták, hogy a gyűlést nyugodtan megtarthassák. A törvényszék a hadbíróóság elé

küldte a nevezett rendbontókat.

Inspekciós gyógyszerárak

Szerda, március 9.

Arany Kereszt, Piața Unirii 1. Tel. 352
Csillag, Str. Nic. Iorga 23. Tel. 551
Diana, Str. Astra 11. Tel. 259
Szent Antal, Regele Ferdinand Tel. 355
Kigyó, Piața Regina Maria Tel. 965

— 3000 vagon kukorica exportja. Dekrétumtörvény jelent meg, amely részben feloldja a kukorica kiviteli tilalmat és 3000 vagon kukorica exportálására ad engedélyt.

— Tilos a színes benzín eladása. A Hivatalos Lap rendeletét törvényt közöl, amely megtiltja a színes autóbenzin forgalomba hozatalát.

WFGJELENT

román és magyar nyelven az

Állampolgársági Tanácsadó I. száma

Az 1886. évi illetőségi törvény legfontosabb intézkedései

Összeállította Dr. Ehrlich Imre Oradea város ügyosztály főnöke
Függetlenül kérvénymintákat közöl a füzet az illetőségi bizonyítvány megszerzésére.

Hiteles román fordítás. — A két nyelven megjelenő füzet ára 6 Lei. — Kapható

Pásztor Ede cégnél, valamint minden könyvkereskedésben és újságárúknál.

A jelentkezést 1 nappal meghosszabbítottuk! Utlevél és vizum nélküli különvonat Budapestre!

Indul Oradeáról márc. 15-én délelőtt. Visszatérés Budapestre márc. 20-án este

Részvételi díj lei: 1.320.- oda-vissza.

Csak egy fényképes személyazonosító igazoló okmány szükséges.

Jelentkezni lehet a

WAGONS LITS/COOK

menetjegyirodában
Oradea, Reg. Ferdinand 2. Telefon 146

legkésőbb ma szerdán este 7 óráig.

A különvonat utasai Budapestben a

"METROPOLE"-ba szállnak
Rákóczi-út 58. a város szívében.

150 modern szoba 4- pengőtől, teljes penzió 9- pengőtől —
Patináshírű kiváló konyha. Valódi ardeali Flekkenkülönlegessé-
gek. Estékként szegedi Farkas Józsa cigányzenekara, d. u. és
este Virány-jazz. Tánc Perényi Lili énekel.

A román sajtó tükre

Istrate Micescu sze- repe az alkotmány körül

A Neamul Romanesc, Iorga lapja, a professor aláírásával cikksorozatát közli az alkotmányról. Mai cikkében Iorga azt írja, hogy az alkotmány elkészítésében tevékeny részt vett „Istrate Micescu, az ország egyik legkiválóbb jogásza és több kiváló politikus”.

A Timpul megjegyzése. Ily módon a legilletékesebb forrásból közlik, hogy az új alkotmány megszerkesztésének érdeme Istrate Micescut, a volt külügyminisztert illeti.

Intellektuelek választótestülete

Grigore Gafencu írja a „Timpul”-ban.

Az alkotmány választó-testületet ír elő az intellektuelek részére. Nagyon helyes. Ez alkalommal — reméljük — lesznek intellektuelljeink is.

A választói törvény szabályozni és korlátozni fogja a választói testület megalakítását. Nem könnyű teher. Ha „intellektuel” alatt azt értjük, aki olvasni tud, újra nagyon sok szavazónk lesz. Ha azt értjük azonban alatta, aki könyvet tud, lesz-e vajon napjainkban kikből megalakítanunk a testületet? E tekintetben a diplomák és bizonyítványok és doktorátus nem határozóak. Könyvet tudni azt jelenti, hogy olvasott, gondolkodó, vagy — rendezett életet él — világos gondolat és egy egészséges ítélőképesség harmonikus keretében. Rendszeres lélek jól gondolkodik, helyesen fejezi ki magát, szaba-

atosan ír és megőrzi az egyenes mértéket gondolkodásban és akcióban.

A „Viitorul” érde- kes válasza a „Nea- mul Romanesc- nek”

Iorga professor — mint ismeretes — cikksorozatban támadta Bratianu Györgyöt s a Bratianu családot. A Viitorul most így válaszol:

Akkor, amidőn a kormányzó

pártok életét megszakították, fokozottabb figyelmet kell fordítani a szubverzív mozgalomra. Magától értetődik, hogy a rendpártok nem működhetnek, amíg nem engedik ezt meg számukra.

Dura lex, sed lex.

Szeretnők tudni, hogy ezt az időt nem használják-e fel az anarchikus csoportok — úgy a bal-, mint a jobboldaliak — arra, hogy a szubverzív propagandát fejtsenek ki, amely veszélyes a közrendre.

Egyelőre megállapíthatjuk, hogy egyes lapokban egész oldalak a szovjet problémáknak vannak szentelve, olyan oldalak jelennek meg, amelyben Angliát kritizálják, hogy nem jön Spanyolországba az emberiség segítségére. Más lapokban a totális államok politikájának rendszerét magasztalják az égig.

Mindez mindenki szemelátára?

Mi történik azonban titokban?

Megállapítjuk, hogy a váro-

sokban politikai „mártíroara”-k vannak, a jelvényeket viselik, a politikai üzletek — firmájukkal együtt — tovább működnek, ugyanakkor, amikor a kormánypártok klubjairól a firmákat eltávolították, a gyűléseket betiltották.

Mi lehet e szituáció következménye?

Bárki kitalálhatja: a rendpártok propagandája tilos lévén, a tömegek könnyen eltévelyedhetnek a szélsőségek propagandájában, akik emberről-emberre — maximum három ember gyűléseiben — terjesztik mérgüket a falvakban és városokban.

Mi felhívjuk a kormány figyelmét erre a veszélyre, amit nem lehet a „Neamul Romanesc”-ben a „politizálás” elleni cikkekkkel kiküszöbölni. Hagyjuk ezt a meddő harcot és harcoljunk egy valóság ellen, — amit nem lehet törvényekkel és szabályzatokkal leverni, hanem csak a naponkénti örkődéssel — kiterjesztve falvakra és városokra — és érélyes ellenpropagandával.

Vakmerő zsarolási és valutacsempészési ügy a cernauti rendőrségen

Cernăuți, március 8. Néhány nappal ezelőtt bonyolult zsarolási és valutacsempészési ügyben kezdett vizsgálatot a cernăuți rendőrség. Seide Tannenbaum kereskedő feljelentést tett a rendőrségen három egyén ellen, akik 50 ezer lej és 214 dollár készpénzt elraboltak. Tannenbaum a Gruber-féle konfekciós üzletben Weiszberg Michel nevű ismerőseivel tartózkodott, akinek 400 dollár fedezet fejében 50 ezer lejt akart kölcsön adni. A két kereskedő a pénz számolásával foglalkozott, amikor három egyén lépett be és arra való hivatkozással, hogy tiltott valutakereskedésen érték tetten, elkobozták a kereskedő pénzét.

A kereskedők természetesen ellenkeztek, majd pedig a pénz ügyigazgatóságra követték a három embert, ahol egyikük felajánlotta, hogy 186 dollárt visszaadnak, de a többi meg-

tartják és nem tesznek feljelentést.

A kereskedők szívesen belementek az egyezségbe, majd feljelentést tettek a rendőrségen. A rendőrség ma megállapította a három egyén személyazonosságát: Barbutax, Marin és Corsei pénzügyigazgatósági tisztviselők személyében. A tisztviselőket a rendőrség le-

tartóztatta, de ugyanakkor őrizetbe vették Kurtz, Finger Moise és Kleinmann Ávrám nevű egyéneket is, akik a két kereskedő között folyó tranzakcióról a tisztviselőket értesítették. Letartóztatta végül a rendőrség Tannenbaumot és Grubert is, tiltott valutakereskedés vádjával.

Hormon a fülbajok ellen

Zajicek főorvos, a Wiener Medizinische Wochenschrift a legutóbbi számában beszámol a nagyothallás ellen hormonnal folytatott érdekes kísérleteiről. Sok évi tudományos munkával sikerült egy hormon kenőcsöt előállítania, amellyel ha bedörzsölik a nagyothalló beteg füleinek környékét, hal-

lása már az első bedörzsölés után háromszorosan megjavul. Hormonját a fül egyensúlyozó szervének, a labirintusnak folyadékából állítja elő Zajicek dr., de minden kémiai vagy fizikai hatás igénybevétele nélkül, mert ezek, mint kísérleti zonyítják, megfosztják hatásától az anyagot.

Főbelőtte fiatal szerelmese után önmagával végzett egy öreg gazda

Budapest, március 8. Vasárnap este 7 órakor a Baross téri József főherceg szálloda portása bekopogtatott az I. emelet 125. számú szoba ajtaján. Választ nem kapott, mire egyre hangosabban kezdett kopogtatni, majd dörömbölni az ajtón. Mikor erre sem hangzott válasz, a portás rendőrt hívott és alkulccsal felnyitották az ajtót. Megdöbbenő látványt fogadta a szobába lépőket:

a pamlag előtt a földön vértócsában, vérző halál rékkel feküdt egy fiatal nő, a pamlagon pedig kezében még mindig görcsösen szorongatva a revolvert, idős, eszméletlen, sebesült férfi hevert.

Néhány perccel később már megjelentek a mentők. A mentőorvos megállapította, hogy a szerelmi drámának mindkét áldozata

még életben van.

A rendőrosvos véleménye szerint a szerelmi tragédia délután 6 órakor játszódhatott le. A rendőrség bucsulevelet is talált amelyet a főkapitányságnak címezett az öngyilkos férfi. A levélben ez állott:

„Én Gulyás János albertirsai földbirtokos kijelentem, hogy szabad akaratomból, önkézzemmel vetek véget életemnek. Kérem, ne boncoljanak fel bennünket és temessenek közös sírba.”

A papírlap másik oldalára a nő írta a következőket:

„Igazolom, hogy Gulyás János az igazat írta, saját akaratomból követem őt a halálba. Valódi nevem Szepesi Ilona.”

A rendőrség megállapította azt is, hogy Gulyás lőtte le a nőt, aztán maga ellen fordította a fegyvert. A főkapitányság felhívta telefonon Albertirsát és itt azonnal sikerült megállapítani, hogy a férfi személyi adatai megfelelnek a valóságnak, a József főherceg szálloda öngyilkosa valóban Gulyás János földbirtokos.

A nő kilétéről még nem sikerült közelebbi adatokat szerezni, lakáscímét nem sikerült megállapítani.

Egy angol tanár megállapításai

Februárban és márciusban a legkedvezőbb az időjárás befolyása a születésre

London, március 8. Az ember születésének éve és ideje rendkívüli hatással van később az ember fejlődésére, sikereire és egészségére. Gondos megfigyelések beigazolták, hogy a gyermek születésére a legalkalmasabb a február közepe március közepe közti idő. Ez azoknak a tanulmányozásoknak rövidbe foglalt eredménye amelyet dr. Ellsworth Huntington egyetemi tanár végzett a yalei egyetemen.

Az időjárás legkedvezőbben azokat a gyerekeket befolyásolja életük körülményeinek kialakulásában, akik február 13-ika és március 12-ike között születtek. Ezek élnek a legtovább, testi fejlődésük a legkedvezőbb és szellemi fejlődésükre is a legjobbak a kilátások. Huntington egyetemi tanulmányait a Carnegie-intézet

mény útján végezte és negyven évig gyűjtötte az adatokat, amelyeknek feldolgozása több, mint másfél évig tartott. Kutatásainak eredményét összefoglalta és megállapította, hogy azok, akik február és március közepe közt születtek, átlagban 3.8 évvel élnek tovább, mint azok, akik júliusban, augusztusban és szeptemberben születtek.

1.107.850 ember tűnt el tavaly Amerikában

398.913-nak végleg nyoma veszett

Newyorkból jelentik: A newyorki rendőrfőnökség most idetűntekről. A statisztika szerint raponta 3000 azoknak a száma, akiket hozzátartozóik keresnek és a múlt évben 1.107.850 esetet jelentettek be, de ebből csak 417.567 eltűnt után nyomozott a rendőrség, az esetek túlnyomóan nagy számában nem a rendőrség, hanem a magándetektív-vállalatok nyomoznak, mert a hozzátartozók inkább bíznak ezekben. Az amerikai magándetektív-vállalatok majdnem kizárólag eltűntek keresésével foglalkoznak. Érdekes a kimutatásban, hogy kétszer annyi férfi tűnik el, mint nő. A statisztika szerint 1937-ben az eltűnés oka 580.126 esetben nyomozható adósság volt, messze ezután következnek a sorban azok, akik csalásért, vagy más bűncselekmények miatt a büntetés elől szöktek meg. Kerek 130.000 házasság

tűnt el 1937-ben, mert túrhettelenné vált számára a házasság. Rengeteg azoknak a szülőknek a száma, akik eltűnt fiukat keresik. A nyomozás tekintetben arra vezetett, hogy a fiatal emberek főleg azért hagyják el a szülei házat, mert nem tudnak munkát találni és nem akarnak a szülei terhére lenni. A sorban következnek

az üzlet és lakásbérlők, akik adósok maradtak a bérrel és kerekelt oldottak. A newyorki rendőrség és a magándetektív vállalatok 1937-ben az eltűntek 42 százalékát kinyomozták, husz százalék az arányszám azoknál, akik hosszabb, vagy rövidebb idő múlva önként jelentkeztek és a múlt évben 398.913 eltűntet nem találtak.

Orosz menekült tragikus halála Bucarestben

Bucarestből jelentik: — A rendőrhatalóságokat ma reggel értesítették, hogy a Basarab-sétányon egy férfi holttestét találták. A megindított vizsgálat megállapította a személyazonosságot: Leon Bogdanov orosz menekülttel azonos. A halál körülményeit nem sikerült megállapítani és a holttestet átszállították a halottas-

házba. A vizsgálatot tovább folytatják.

Férfi és női

szővelmaradékok,

egész öltöny és kabát méretben is, szabókellékek, ingzefir, damaszt és vászon maradékok érkeztek

Steiner maradékoshoz

Calea Victoriei 3. az advarban balra

15 éve
izben és
hatásban

felül-
mulha-
tatlan

KOPROL
CSOKOLADE
A TOKELETES HASHAJTO

Minden zacskóban
van egy
jubileumi pályázat
szelvény.

Feljegyzésre érdemes,

a város elvesztett pere a Royal Rt-vel szemben. A város tudjuk a közelmúltban nem csupán közigazgatási tényezőt jelentett, hanem kormány-forumot, mely szabadon gyakorolta a kormány programjának ugynevezett népszerűsítését, teljesen függetlenül attól, hogy a város mint pénzügyi és közigazgatási testület milyen érdekekkel van alátámasztva. A múltban nem egy ilyen per indult, mit a város azután független bírói fórumok előtt elvesztett. A mai ítélet tanulsága mindezekelőtt az, hogy a jövőben fokozottabb óvatossággal kell a városnak kezelnie ezeket a kérdéseket. Nem indíthat pert a város tisztán politikai „elv” kedvéért s a város büdjsége nem politikai párt-propaganda költségvetésébe illeszkedik, hanem a város polgárainak tényleges érdekeit szolgálja. Isten látja minden orszárai halandó lelkét, hogy nem azt a tízezer lej perkölséget sajnáljuk, amit a város most kénytelen megfizetni. Hanem igenis sajnáljuk, hogy ezzel a pénzzel más fontosabb feladatának teljesítése csökkenhet a városnak. Ha van a világon ablakon kidobott pénz, úgy ez az. A közigazgatás politikamentessége ma már abban a reményben ringat bennünket, hogy a múltban annyira kedvelt s nem a város hanem más érdekeket szolgáló perindítások egyszersmindkorra lekerülnek napirendről. A bírói fórumok előtt ugyanis hiába valók voltak ezek a handa bandázások. A bíróság a tényeket mérlegelte és megközelíthetetlen objektivitásban ítelt az ügyekben. A politikamentes közélet megóvjva a várost attól, hogy tízezer lejekeket dobáljon ki az ablakon tisztán abból az elgondolásból, hogy amikor a per megindul, nagy port ver fel, de a kudarcot szépen és csendesen el lehet viselni.

Letartóztatták Robu volt cernăuți prefektus titkárát

Cernăuți, március 8. Cernăuțiában letartóztattak egy Nistor nevű egyént, Robu volt cernăuți prefektus titkárát. Nistor hatóság elleni erőszakkal és közvagyonban való kártévéssel vádolják. Nistor ellen letartóztatási parancsot adott ki a radaui vizsgálóbíró is.

Gangszterbandát lepleztek le Győrben

Győrből jelentik: Néhány nappal ezelőtt betörő járt az Árpád uccai Papp-féle fegyverkereskedésben, ahonnan revolvereket, néhány doboz töltényt és egy gázpisztolyt vitt el. A rendőrség nyomozást indított és vasárnapra elfogta a fegyverüzlet betörőjét Heitzinger Rudolf 28 éves rovtomultu bűrdíszművest. Házkutatást tartottak a lakásán és a padló alatt elásva megtalálták a pisztolyokat, a töltényeket, azonkívül egy modern villanyfűtőgép került elő. Heitzinger be-

vallotta, hogy rablóbandát szervezett, az volt a tervük, hogy bankrablást követnek el. Elhatározták azt is, hogy ha ellenállásra találják, lelövik a bank hivatalnokokat, abban az esetben pedig, ha a rablás nem sikerül, inkább öngyilkosok lesznek, de nem engedik elfogni magukat. A banda fésztereléséhez fegyverek kellettek, azért tört be az Árpád-úton, hogy revolverekhez jusson. Heitzinger mindent bevallott, csak azt nem volt hajlandó elárulni, hogy kik voltak a társai.

Chamberlain újabb hitelt kért a véderő fejlesztésére

London, március 8. Az angol alsóházban az ellenzék a külpolitikai kérdések pergőtűzét árasztotta ismét Chamberlain miniszterelnökre. Chamberlain újból rövid válaszokkal hárította el a kérdéseket. Henderson kérdéseire kijelentette a miniszterelnök, hogy Anglia kötelezettségeit Franciaországgal szemben a népszövetségi alapszöveg rendelkezéseivel az 1925. évi locarno-i szerződés állapítja meg s ezt az 1936. május 19-iki londoni megegyezés erősítette meg újból. Az interpelláció befejeztével Chamberlain javasolja, hogy a képviselőház hagyja jóvá a kormány véderő jelentését és hosszabb indokoló beszédével megnyitotta a véderő vitát.

A felfegyverkezési politikának — mondotta — sarkköve Anglia biztonsága. Erőfeszítéseinknek tehát négy irányban kell történnie:

meg kell védenünk Angliát, szabadon kell tartanunk kereskedelmi utjainkat, amelyektől élelmiszer és nyersanyag ellátásunk függ, meg kell védelmeznünk a tengerentúli területeinket minden szárazföldi, tengeri és légi támadás ellen és ezért helyőrségeket és támpontokat kell fenntartanunk a világ legkülönbözőbb harcászati pontjain, ahová háború esetén megerősítéseket kell küldetünk.

De mindezek nem olyan fontosak, mint anyaországunk megvédelme, mert ha itthon veretle-

nek vagyunk, könnyebben pótolhatjuk az esetleges tengerentúli veszteségeket. Végül együtt kell működünk háborús szövetségeseinkkel területeik megvédésében. Mindegyik fegyvernemnek kijelöltük azt a szerepet, melyet a célok körül játszania kell. Annyi bizonyos, hogy az az ezerötszázmillió font, amit nemrég még felfegyverkezésre szántunk, nem lesz elegendő. Tudom, hogy ez a

fegyverkezési terv nagyon súlyos terheket ró népünk vállára. A béke kívánása nem jelenti azt, mintha készek volnánk békét vásárolni bármilyen áron, még a későbbi béke rovására is és nem felédkezhetünk meg erkölcsi kötelességünkről saját népünk és általában az emberiség iránt. Nem tagadhatjuk meg érdeklődésünket a világ népei iránt. És nem akarunk tolatkodó módon

Muzeumba kerül a négus koronája

Róma, március 8. Mussolini fogadta Graziani tábornagyot, aki jelentést tett neki. Ugyanekkor Graziani átnyújtotta a

Ducnak a négus koronáját és jogarát, amelyet a római gyarmatügyi muzeumban állítanak majd ki.

Bűnvádi feljelentés házasságtörés miatt

Szabó József miculai lakos az ügyészségen bűnvádi feljelentést adott be felesége és Kiss László odoreui gazdálkodó ellen, akik három héttel

ezelőtt összeköltöztek és az asszony azóta hallani sem akar róla. Az ügyészség megindította a nyomozást.

Letartóztattak egy híres német teniszbajnokot az erkölcsrendészeti törvény megszegése miatt

Berlin, március 8. Gottfried von Crammot, az ismert német teniszbajnokot, letartóztatták. Az a vád ellene, hogy

súlyosan vétett a német erkölcsrendészeti törvények ellen.

NAGY NYEREMÉNYEKET OSZT SZÉT MERCUR

Az eddigi húzások alkalmával az ÁLLAMI SORSJÁTEK MERCUR sorsjegyjárudának vevői nagy nyereményeket inkasszáltak. AXVI. sorsjáték I. osztályára vásároljon sorsjegyeket ennél a sorsjegyjárudánál. HUZÁS MÁRCIUS 15.-én

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK
MERCUR SORSJEGYÁRUDAI

Hely: Dacia Bank R. T. (Menetjegyjáróda)
cím: Oradea, Boulevardul Regele Ferdinand No. 9.

más népek ügyeibe beleavatkozni, de időről-időre fel fogjuk emelni szavunkat, hogy békés megbeszéléseket és tárgyalásokat folytassunk az erőszak és az erőszakos fenyegetések használatával szemben.

Chamberlain beszéde végén még a következőket mondotta:

— Ha minden igyekezetünk ellenére sem sikerül helyreállítanunk a bizalmat és emiatt felül kell vizsgálnunk békétörékvésünket, a felfegyverkezés iramát kénytelenek leszünk meggyorsítani. Tudom, hogy Anglia népe ebben a kérdésben mellettünk áll, ha bármit is kívánnánk tőle.

A „szeretetet népgyűlése” Bécsben

A Gerechtigkeits című nagy bécsi lap hozza a következő érdekes cikket:

„... Pater Friedrich Muckerman a Volkshalleban tartott nagy népgyűlés alkalmával, amikor is 4 ezer bécsi polgár gyűlt egybe a következő kijelentést tette: Ha ezekben az időkben ismét túl sokat említik fel a zsidókérdést, akkor ezzel kapcsolatban csak a következőket mondhatjuk: ha ezt a kérdést úgy oldjuk meg, illetve azzal oldjuk meg, hogy embereket megszégyenítünk és megfosztunk jogaiktól, úgy a megoldás nem történt sem a krisztusi, sem az emberi etika alapján. Amire nekünk szükségünk van, az az a szeretet, amely egyik embert a másik emberhez fűzi...”

A kiválasztott

— Regény — 64

— Bezárjuk? Amikor kötelel érdemelne! Mire jó ez?

Anthony megértően mosolygott.

— Büntetésnek nem elég. Tudom. De legalább annyi haszna lesz, hogy egy kedves fiatal leányt nem fenyeget többé veszély. És végét vetjük a többi „balesetnek”.

— Jó, jó, mindezt tudom — farkált nyugtalanul föl és alá Lucas. — Tudom, de ez sem megoldás.

— Hivatalos észjárás! Ön legszívesebben hagyná, hogy Hale-Storford megölje Miss Kerri és kirendelné a Scotland Yard fényképészeit, hogy fotografálják le, amint végez vele. Ez azután megfelelő bizonyíték volna ellene.

Lucas megállt Anthony előtt.

— Ejnye, ön azt hiszi, hogy.

Anthony nem hagyta beszélni.

— Fél egy. Még korán van, de... Jöjjen, lunchöljünk együtt. Jól tesz önnek egy kis itóka.

2.

Lucas, Pike és Anthony újra Lucas szobájában ültek. A hunyó nap fényösvényt vetett a szőnyegre. A Lucas íróasztalán levő időjelző öt perc múlva hét órát mutatott. — Csönd volt; Lucas és Anthony dohányoztak, Pike cipője fényes orrát nézegette.

Lucas törte meg a némaságot.

— Mikor indulunk Pike?

Pike hirtelen fölpillantott:

— Fél óra múlva, Sir. Hét huszonötre rendeltem az autót. Két detektivet viszünk magunkkal. Egyenesen a kikötőbe megyünk.

Hangja izgatott mohóságot árukt el. A cselekvésre való kilátás, amelyet pedig a pályáján eléggé megszokhatott volna, mindig fölkorlácsolta a hivatásos detektív tettvágyát.

Anthony fölállt; cigarettacsutkáit messze dobta.

— Tehát megyünk — mondta, — hogy találkozzunk John Garattal és családjával. Nagyon helyes!

A telefon csörömpölt. Lucas fölkapta a hallgatót és beleszólt:

— Igen... Ki? Mi van vele?... Mi? Küldje ide, ember, de azonnal!

A hallgatóval kezében me-reven nézett a társaira. Helyére tette, majd megszólalt:

— Heath kapitány van odalenn. Murphy azt mondja, rémes állapotban. Valami történt Miss Kerrel.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cím a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataim-ban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

ALLAS

Románul tudó ügyes leány felvétetik Kandel. kézimunka-üzlet. Sas-passage. 894

Keresünk Turda és környéke részére megbízható, ügyes újságárut, fixfizetéssel és jutalékkal. Jelentkezni: Mohai János urnál, Turda (Libraria „Modern”), vagy a kiadóhivatalban. 884

Lakatos tanulót fizetéssel, vagy kosztal felveszek. Str. Gen. Moşoiu 10. 900

Szobaleányt éves bizonyítvánnyal felveszek. Parcul Emi nescu 34/a. 886

Mindenes leány felvétetik, Fekete cipőüzlet Str. Avram Iancu 4. 895

Jómunkás borbélysegéd állást kaphat, lehetőleg idősebb. Oravetz József, Aninoasă, jud. Hunedoara. 896

Ügyes lapkihordó fiut vagy leányt keresek jó fizetéssel és kosztal. Molnár Albert, Aninoasă, jud. Hunedoara. 897

VÉTEL-ELADÁS

Rádió használt 3+1 hálózati olcsón eladó. Calea Decebal 5. Domrádi. 898

Szerda este 7 óráig lehet jelentkezni a budapesti sportvonatra

Az utazás ára 1320 lei

Március 9-én, szerda este 7 órakor zárul a beiratkozás a március 15-én induló sportvonatra. A sportvonat utasai öt és fél napot maradnak Budapesten és március 20-án este indulnak onnan vissza.

A beiratkozáshoz csak egy fényképes és személyazonossági igazoló irat kell, mint például a személyazonossági igazolvány, vagy egy CFR carnet, vagy a katonai lívret, vagy egy lejárt utlevél, stb. minden más irat nélkül.

Az utasok 3. osztályu Máv. Pulmann-vagonokban fognak utazni, minden utasnak a helye számozva van és ülőhelyének a száma pontosan fel van tüntetve a részvételi jegyén, amelyet a menetjegyiroda a beiratkozáskor rögtön kiad.

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

Eladó 8-as alakított magánjáró Schuthlewort, MÁV-csép-lővel. Szemes, Arpăşel, Bihor. 885

Téglaából épült új ház, nagy kerttel eladó. Str. Şcoală 282. Seleuş. 880

Eladó szőlő-oltványok, szőlős-kertek királynéja, Afuzale és más csemege borsfajok. Bémer András, Săcueni. 879

A nagyállomástól 5 percnire, a volt városi szőlő-telep mellett, néhány házépítésre kiválóan alkalmas, köztük sok saroktelek is eladó. Értekezni a tulajdonosnál kizárólag délelőtt 10-ig, d. u. 2—4 óra között, Str. Franceză 12. 860

Staniol, színes selyem, krepp és tafett-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papírkereskedésben. Piaţa Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

LAKÁS

Kétszer egy szobás konyha, spejzből álló magánház kerestetik április 1. vagy 15-ére. Colonia Ioşia 54. ucca 16. 892

KÜLÖNFÉLE

Elveszett Tancos Pál katonai lívretje. A megtaláló 200 lei ellenében adja be a kiadóba. 899

2000 leit vihetnek külföldre a román utasok

A Nemzeti Bank közli, hogy a külföldi utasok, akik Romániából eltávoznak, lei bankjegyet semmi körülmények között magukkal nem vihetnek. A román utasok kétezer leig terjedő összeget vihetnek magukkal, amely összeggel hazatérésükig fedezni tudják költségeiket.

Hatszázra emelkedett a délkaliforniai árvíz halottainak száma

Newyork, március 8. Eddigi megállapítás szerint hatszázra emelkedett a délkaliforniai árvízkatasztrófa halottainak száma. Valószínű, hogy a katasztrófa sokkal több áldozata volt, ezt azonban nem lehet pontosan megállapítani, mert az áradat rengeteg holttestet sodort a Csendes óceán felé.

Rablótámadás egy vasúti órház ellen

Bucureşti, március 8. A CFR vezérigazgatóságát táviratilag értesítették, hogy többen megtámadták a Reşi és Abaclia közötti 256-os órházat. A támadásról telefonon kapott értesítést a legközelebbi megálló főnöke, aki több munkással a helyszínre sietett. Petre Retea vasúti őrt az órházban vértócsában, összeszúrkálva találták. A támadókat sikerült elfogni Matei Role és Stancov Ivan banditák személyében.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

BUCUREŞTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Gyémekóra. 18 Táncczene 19 Könyvek és folyóiratok. 19.15 Ifjúsági óra. 19.50 Felolvasás 20.10 A Cserginov egyesület ének-kara. 20.20 Olasz és spanyol dalok. 21 Hangversenymertetés. 21.15 A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. 23.10 Gramofonlemez.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. — 13.05 Hegedűszámok. 13.45 Hírek. 14 Hanglemez. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Előadás. — 17.45 Pontos időjelzés. 18 Rádió szalonzenekara. 18.50 Csevegés. 19.20 Cigányzene. 20 Gazdáknak. 20.20 Operaházi előadás ismertetése. 20.30 Az Operaház előadása. Bánk bán Dalmü. 21.35 Hírek. 22.15 Dohányi Ernő XII. Beethoven zongoraszonátá-estje. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Az 1. honvédgyalogezred zenekara 24.15 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA